Wintersport met de motor

Wintersport met de motor. Dan denk je al gauw aan rijden met een sneeuwscooter. Hartstikke leuk en goed te doen, maar voor motorrijden in de sneeuw met een groter motorgevoel is er nog een andere mogelijkheid: de Explorer. Dat is rijden op een normale offroadmotor die is aangepast voor de sneeuwpistes. Offroad Zweden, een Nederlandse organisatie, zorgde voor de primeur. Dus op naar Jämtland in het hoge noorden.

Tekst: Peter van der Sanden, foto's: Van der Sanden, Ine Gelden

Na een lange reis met auto, vliegtuig, trein en bus (omdat de trein stuk ging) stap ik uit op een verlaten treinstationnetje in Bräcke, ruim 400 km ten noorden van Stockholm. Er is geen kip op straat maar wat wil je 's avonds om tien uur bij -28 graden. Op de E14, een 'drukke' internationale route tussen de Zweedse steden Sundsvall en Östersund kun je sleetje rijden. Het duurt gelukkig niet lang voor ik word opgehaald door Wilco de Lange. Samen met zijn vriendin Nollie en hun dochtertje Jytte is hij twee jaar geleden verkast van Nederland naar Zweden om daar Offroad Zweden te starten. Op een half uur rijden van Bräcke, over gravelwegen waar zomer en winter even snel gereden wordt, hebben Wilco en Nollie een op en top Zweeds Pippi Langkous-huisje gekocht. Rood met wit in een groene omgeving, grenzend aan bossen en meren. Zweedser dan Zweeds. Veel groenigheid valt er in de winter niet te bekennen. Er ligt op sommige plaatsen bijna een meter sneeuw. Het landschap is glooiend, mensen wonen er weinig. Ideaal om je in de zomer op een offroadmotor uit te leven, dus ook ideaal om er in de winter met een sneeuwscooter of Explorer aan de gang te gaan.

Van Canada naar Zweden

In de zomermaanden (mei tot en met september) kan er bij Offroad Zweden volop offroad en allroad gereden worden. Wilco: "Om ook in de winter wat te doen te hebben lag het organiseren van

Spelen in de diepe sneeuw.

sneeuwscootertochten voor de hand. Maar nadat ik een filmpje had gezien van de Explorer was ik om. Ik had verwacht dat ze die dingen in Zweden al lang zouden gebruiken, maar dat bleek niet zo. Op zich wel bijzonder dat ik als Nederlander de Explorer in Zweden moet introduceren. Ik ben zelfs importeur voor Nederland geworden, maar dat is meer om zo het materiaal wat goedkoper te kunnen inkopen. Het is geen apparaat waar je in Nederland vaak gebruik van kunt maken. Vrijwel iedere offroadmotor kan tot een Explorer worden omgebouwd. Voorwiel eruit en ski d'r in, achterwiel eruit en rupsbandconstructie erin. Alleen de bevestigingsplaten verschillen per motor. Groot voordeel voor mij is dat de motoren die ik in de zomer gebruik - voornamelijk Yamaha WR250R - nu ook in de winter kan gebruiken. De WR250R voldoet met zijn injectie zeer goed. Een injectiemotor heeft veel minder last van vorst dan een carburateur en als de motor plat heeft gelegen kun je hem gemakkelijk weer starten. Twee zaken die je de komende dagen zult gaan waarderen."

Zomer en winter

Wilco de Lange was in zijn jonge jaren een goede motorcrosser die het tot senior bij de 125cc KNMV schopte. Later raakte hij verliefd op het Zweedse landschap en zag mogelijkheden om daar een bestaan op te bouwen als organisator van avontuurlijke motortochten. Geen voorgekauwde kost maar routes op maat. Extreem voor mensen die willen afzien en toeristisch voor de recreant zonder offroadervaring. Na een poos kreeg hij ook zijn vrouw zo ver om de plannen te verwezenlijken en werd de knoop doorgehakt. Inmiddels heeft hij bij zijn huis een gastenverblijf gebouwd. De Honda XR400-motoren maken plaats voor nieuwe Yamaha WR250R's. Ideale fietsjes voor in de Zweedse bossen. Wilco en Nollie zijn bijzonder gastvrij en op en top motorfanaten. Ze proberen voor iedereen een motoravontuur op maat te creëren. De omgeving waar ze wonen is adembenemend, maar niet geschikt voor mensen die 's avonds de kroeg of disco in willen duiken. De provincie Jämtland, waar ze wonen, is zo groot als Nederland, maar er wonen slechts 140.000 mensen. Er zijn verschillende manieren om naar Zweden te reizen. Met de auto en/of eigen motor levert dat een stevige trip op van ca. 1900 km. Goed te doen in combinatie met een langere vakantietrip naar Scandinavië. Vliegen naar Stockholm en een binnenlandse vlucht naar Sundsvall kan ook. Een leuk alternatief (goedkoper en je ziet wat) is met de trein van Stockholm naar Bräcke. Voor informatie over de verschillende zomer- en winterarrangementen en prijzen kun je kijken op www.offroadzweden.nl.

Hard werken

Na een goede nachtrust in een warme *stuga* ben ik de volgende ochtend vroeg uit de veren om toch maar zo snel mogelijk kennis te kunnen maken met de 'motor zonder wielen'. Het sneeuwt licht wat als nadeel heeft dat het allemaal wat grijzer kijkt, maar waardoor wel de temperatuur is gestegen tot -10. Een warme februaridag zullen we maar zeggen. Alvorens op pad te gaan probeer ik snel even een rondje over het land van de Nederlandse immigrant. Tot mijn eigen verbazing (en die van Wilco) blijf ik overeind. Het gaat niet zo hard als met een normale motor, maar de moeilijkheidsgraad ligt ook een stukje hoger. Het nemen van een bocht kost behoorlijk kracht maar vanaf de eerste meters heb je wel het gevoel met een echte motor te rijden. Maar dan eentje die wat lastiger stuurt. De lol blijkt er echter niet minder om. Ergens in een verlaten hutje in de bergen op ongeveer een uur rijden gaan we nog een paar gasten ophalen. In de zomer gaat dat via een omweg, maar in de winter stoppen de paden niet bij de meren. Daar knal je dan gewoon overheen. Door het slechte zicht en de onwennigheid heb ik het gevoel steeds op

Het gaat niet zo hard als met een normale motor.

Klaar voor het avontuur bij het Pippi Langkous huisje van Offroad Zweden.

Rijden over sneeuwscooterpaden gaat vrij gemakkelijk.

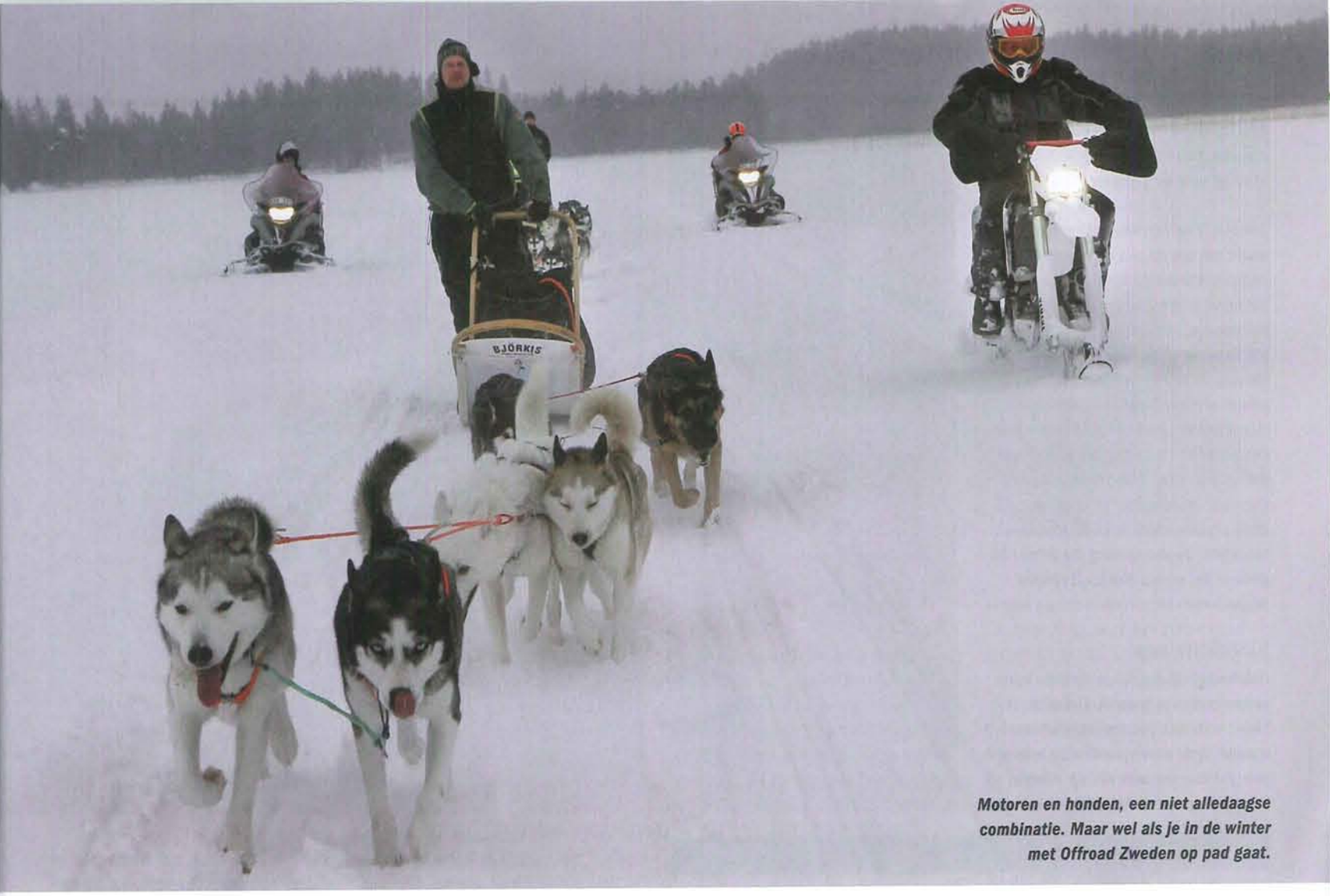

Motoren en honden, een niet alledaagse combinatie. Maar wel als je in de winter met Offroad Zweden op pad gaat.

het randje te rijden. Maar gelukkig is het vreemde voertuig stabieler dan het eruit ziet.
Bij het verlaten van het meer doemt er plotseling water van onder de sneeuw op. Het zal toch niet waar zijn... Wilco stelt me gerust. Door de grote hoeveelheid sneeuw die er is gevallen is de druk op het ijs zo groot geworden dat aan de randen het water omhoog wordt geperst. Zo komt er water tussen het ijs en de sneeuwlaag. Volgas en een lagere versnelling brengen me op het droge. Een paar moffen op het stuur houden de handen goed warm. De rest van het lichaam blijft vanzelf op temperatuur, omdat je geen moment stil zit op de Explorer.

Alle ruimte

In Bräcke, en heel noordelijk Zweden, beschikt vrijwel iedereen over een sneeuwscooter. Het is daar ook heel normaal dat er overal paden liggen, niet op de weg maar langs de weg. Of dwars door de bossen en over velden. Ofschoon de Zweden bekend staan als mensen die dicht bij de natuur leven heeft niemand problemen met het gemotoriseerde sneeuwverkeer. Veel paden lopen bij mensen over het erf. Daar pas je uiteraard je snelheid aan. Overal elders kun je je voldoende uitleven. Is het er in de zomer al rustig, in de winter is het al helemaal een zeldzaamheid als je onderweg iemand ziet. Drie dagen rijden leverde welgeteld drie tegenliggers op. Twee van hen vielen bij het zien van de Explorer zowat van hun sneeuwscooter. Net als met gewoon offroadrijden kun je met een sneeuwscooter of Explorer bijna overal komen. Alleen klimmen gaat wat minder gemakkelijk. De rupsband graaft zich dan in. Het is opvallend hoe goed Wilco ondanks zijn nog korte verblijf in ›

Als je geluk hebt kruist een kudde rendieren je pad.

Een Zweedse trucker, die zelf een Husaberg heeft, toonde veel belangstelling voor de Explorer.

Zweden al de weg weet. Wanneer hij merkt dat zijn volgers niet bang zijn om ongebaande paden op te zoeken is hij helemaal in zijn element. Maar dat kost wel energie, want menigmaal moet hij zijn Explorer uit de sneeuw graven. Wij als volgers hebben het iets gemakkelijker omdat er al een spoor ligt. Maar ondanks -10 staat het zweet in mijn helm. Want net als bij een normale motor val je om als het fout gaat. En probeer dan zo'n machine, als je zelf tot je kruis wegzakt in de sneeuw, maar weer eens overeind te krijgen. De voorspelling die Wilco had gedaan dat we het niet koud zouden krijgen kwam uit.

Elandenvlees

Halverwege de dagelijkse tochten wordt er een lunchplek gezocht. Overal staan hutjes waar een vuurtje gemaakt kan worden. In de zomer worden die hutjes gebruikt voor de jacht of door vissers. Een simpele warme hap (pannenkoeken, tosti's of iets dergelijks) is snel bereid. Het gaat allemaal heel relaxed.
In de zomer kunnen meerdaagse tochten worden gemaakt waarbij op verschillende plaatsen wordt overnacht. In de winter keer je voor het donker (of als het al donker is) weer terug op de thuisbasis. Het sneeuwscooter- en Explorerseizoen is in de maanden januari, februari en maart. Dan ligt er zeker sneeuw. In januari zijn de dagen nog wat kort, in februari en maart zijn de dagen bijna even lang als in Nederland. In de zomermaanden wordt het er amper donker.
Na een dag ploeteren in de sneeuw voel ik spieren waarvan ik het bestaan niet wist. Bij terugkomst heeft Nollie, die de Zweedse kookkunst al aardig onder de knie heeft, gezorgd voor een stevige maaltijd. Elanden- en rendierenvlees zijn typische streekgerechten die je in Nederland niet zo snel op je bord krijgt. Het smaakt prima.

Sledehonden

Omdat niet iedereen het een hele week zal volhouden op de Explorer, gewoon omdat het te vermoeiend is, heeft Offroad Zweden nog meer ijzers in het vuur. Wilco: "Een doorgewinterde en fitte

Explorer

Rijden met de Explorer is niet moeilijk maar voor mensen met weinig of geen motorervaring zal het lastig zijn. Die kunnen beter op een sneeuwscooter stappen. Offroadrijders zullen geen moeite met de Explorer hebben. Na een uurtje ben je al aardig gewend. Onder bij de ski bevinden zich twee opstaande richels. Dat zorgt voor extra stabiliteit, maar ook voor een onzeker stuurgedrag op de wat hardere ondergrond. In de sneeuw gaat het beter. De rupsbandconstructie is te verstellen in drie standen. In de verst mogelijke stand (maximale ruimte tussen ski en rupsband) stuurt de motor het meest neutraal en werkt de vering het beste. Om in losse sneeuw te kunnen rijden moet de band zo ver mogelijk naar voren. De sneeuw moet niet de kans krijgen om zich op te hopen tussen ski en rupsband. Maar dan nog is het een kwestie van flink het gas erop houden om niet weg te zakken. Tot een halve meter sneeuw gaat vrij gemakkelijk, wordt de laag dikker dan zul je regelmatig moeten graven. Maar dat houdt je warm. Het verstellen van de rupsband is vijf minuten werk. Gewoon een kwestie van zes moeren los draaien en de band verschuiven. Een voorrem is er niet, achter zit de standaard schijfrem. In de sneeuw heb je die niet nodig. Gas afsluiten en je staat stil. Vergelijk het maar met een jetski. Voor het motortje kost het flink wat meer energie om de Explorer in beweging te zetten dan in de zomer met wielen er in. In de zomer is het verbruik ongeveer 1 : 25, in de winter in de losse sneeuw gemakkelijk 1 : 7. Je rijdt dan op een dag ook minder kilometers. Maar wel zeer intensieve!

Op stap met een Zweedse familie en kokkerellen in de sneeuw. Ongedwongen en gezellig.

Kleinste kamertje buiten de deur maar ook dan nog op z'n Zweeds: brandschoon.

Bijzonder beesten die sledehonden.

Even een bakkie doen op z'n Zweeds.

Met zo'n quad kun je echt overal komen.

De ultieme manier van wintersport voor iedere motorrijder.

offroadrijder zal wel een hele week lol kunnen hebben met de Explorer maar wisseling met een sneeuwscooter zullen de meesten wel leuk vinden. Een heel andere belevenis is een dag op pad gaan met de hondenslee. Er is hier in de buurt een Zweed, Micke, met 24 sledehonden. Veel van mijn gasten zijn al met hem op pad geweest en ze vonden het allemaal leuk." Zelf kies ik voor nog een dag met de 'motor zonder wielen', maar voor de lunch hebben we met de hondenbrigade afgesproken op een groot meer. Als wij daar arriveren liggen de honden uitgeput bij hun slee. De dieren hebben geleerd meteen te gaan rusten als ze stoppen. Maar o wee als ze na ongeveer een uur pauze merken dat ze weer mogen gaan rennen, dan zijn ze niet meer te houden en maken een hels kabaal. Ze loeien als wolven en dat met z'n achttienen tegelijk. Maar zo gauw ze een stap mogen zetten zijn ze stil. Het is zondag en de eigenaar van de honden heeft zijn familie meegenomen, uiteraard op sneeuwscooters. Net zo gewoon als dat je in Nederland op de fiets even langs komt. De mensen die we ontmoeten zijn allemaal heel erg vriendelijk en open. De taal hoeft geen probleem te zijn, want jong en oud spreken er Engels.
Na drie dagen ontdekkingstochten met de Explorer te hebben verricht meen ik het apparaat aardig onder de knie te hebben. Totdat Wilco een pad induikt met zulke diepe sneeuw dat ik muurvast kom te zitten en de kracht niet meer heb de machine overeind te tillen.
Je kunt een Explorer-tocht zo zwaar maken als je zelf wilt, net als met gewoon offroadrijden. Voor mij was de grens bereikt. Een aanrader voor iedereen die van motorrijden en sneeuw houdt. Kortom, de ultieme manier van wintersport voor iedere motorrijder. ‹

Ook met een sneeuwscooter blijf je wel eens hangen. Dan kom je er achter hoe zwaar zo'n kreng is.

Alleen red je het vaak niet.

Rijden met de Explorer is echt fun.

Bij ons pak je de fiets, in Noord-Zweden dit soort vervoer.

Wilco de Lange, prima gastheer, uitstekende gids.